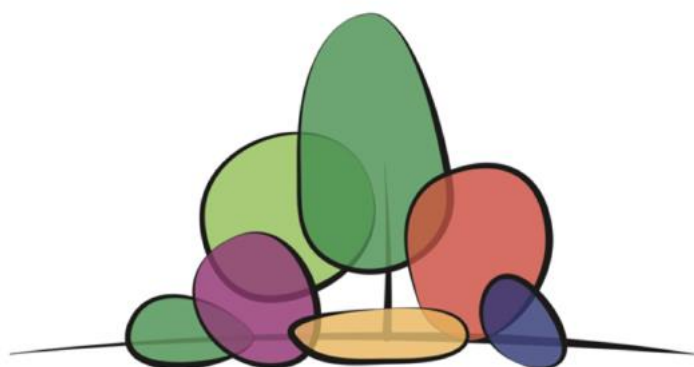

Jaarverslag 2024

Stichting Voedselbosbouw Nederland

VOEDSELBOSBOUW

Auteur: Bestuur van Stichting Voedselbosbouw Nederland

Datum: 08-04-2024

Inhoudsopgave

1	3	
2	4	
2.1	4	
2.2	5	
2.3	6	
2.4	6	
2.5	8	
2.5.1	8	
2.5.2	8	
2.5.3	9	
2.6	11	
2.7	12	
2.7.2	13	
2.7.3	14	
2.7.4	14	
2.8	16	
2.9	17	
2.9.1	17	
2.9.2	17	
2.10	18	
2.10.1	Communicatiestrategie en plan	18
2.10.2	Boomplant-campagne	18
2.10.3	Communicatie algemeen	19
2.11	20	
3	Jaarrekening 2024	21
3.1	Balans per 31-12-2024	21
3.4	Toelichting op de kolommenbalans	26
3.4.1	Vaste activa	28
3.4.2	Vorderingen en overlopende activa	28
3.4.3	Liquide middelen	29
3.4.4	Eigen vermogen	29
3.4.5	Kortlopende schulden en overlopende passiva	29
3.4.6	Baten	31
3.4.8	Financiële baten en lasten	34
3.4.10	Bestemming exploitatiesaldo	36
	Gebeurtenissen na balansdatum	38
	Vaststelling jaarrekening	38
	Samenstellingsverklaring	39

1 Algemene gegevens

Statutaire naam: Stichting Voedselbosbouw Nederland

Vestigingsplaats: Lelystad

Rechtsvorm: Stichting

Doelstelling:

- Duurzame ontwikkeling en exploitatie van nieuwe en bestaande voedselbossen in Nederland ten behoeve van een duurzame voorziening van behoeften van de vruchtgebruikers van deze voedselbossen, nu en in de toekomst, hier en elders
- Daarnaast beoogt de stichting zoveel mogelijk bij te dragen aan een waardevolle natuurbeleving van de vruchtgebruikers van voedselbossen, alsmede aan de ontwikkeling en verspreiding van hoogwaardige kennis en ervaring met betrekking tot eetbare natuur in het algemeen en voedselbossen en permacultuur in het bijzonder

Samenstelling bestuur op balansdatum:

Gerard Teuling – voorzitter
Geert Jan Nieboer - penningmeester
Isabelle van der Zanden – secretaris

2 Jaaroverzicht 2024

2.1 2024 in een notendop

2024 was het jaar waarin we met een nieuwe interne structuur startten en experimenteerden.

Een nieuw driekoppig bestuur, inhoudelijk betrokken maar met de nodige afstand tot de dagelijkse gang van zaken. Een stuurgroep van zeven ervaren mensen die de uitvoerende werkzaamheden en projecten coördineren. En een werkorganisatie van deels betaalde krachten, deels vrijwilligers die de uitvoerende taken op zich nemen.

De hoofdmoot van onze energie ging naar het begeleiden van bestaande of in oprichting zijnde agrarische voedselbossen. Ook in onze “eigen” voedselbossen Eemvallei en Schijndel besteedden we de nodige aandacht en tijd aan beheer en doorontwikkeling.

Daarnaast:

- werkten we aan een nieuw communicatieplan
- startten we de inhoudelijke en praktische voorbereidingen voor het internationaal IFFG-symposium dat voor september 2025 gepland staat
- lobbyden we succesvol voor het opnemen van voedselbosbouw in de gouden ecoregeling van het GLB
- organiseerden we een eerste geslaagde “dag van de werkorganisatie”
- lanceerden we een ludieke boomplant-campagne in het najaar
- voerden we gestaag gesprekken met investeerders en financiers over een voedselbos-transitiefonds
- organiseerden we de (half)jaarlijkse bijeenkomsten van verschillende Communities of Practice (COP's) voor boeren, ontwerpers, kwekers en ketenpartijen
- werkten we achter de schermen met veel vrijwilligers en experts aan de planten-databank
- lanceerden we de vijfde versie van de voedselbos-rekentool
- zetten we de laatste puntjes op de i van ons beleidsplan 2024 – 2028
- publiceerden we een online handboek voor voedselbosondernemers
- werkten we prettig samen met allerlei partners die gul doneerden en/of ons met raad en daad bijstonden: WWF-Nederland, GreenChoice, Trees for all, Boesbos, Stichting Doen, Koningsschool, Vitam, Dille en Kamille, ministerie LNV, Sumthing.
- ontvingen we het blijde nieuws dat de LNV-subsidie om 75 hectares voedselbosbouw te realiseren is toegekend
- voerden we prettige gesprekken met potentiële donateurs over onze ambities en wensen

2.2 Eemvallei-Zuid, Almere – eigen project

Naam: Voedselbos Eemvallei Zuid (30 hectare)

Locatie: Almere Oosterwold, Flevoland

Eerste aanplant: februari 2019

Ontwerp: Evelyn Derksen en Wouter van Eck

Projectinformatie:

Eemvallei Zuid is een gezamenlijk initiatief van Stichting Voedselbosbouw Nederland, Stichting Het Buytenwold, Natuurboerderij Vliervelden en Staatsbosbeheer in het kader van het programma Nieuwe Natuur van de provincie Flevoland. In juni 2017 tekenden zij de overeenkomst voor de realisatie van een innovatief natuurgebied (50 ha) met een unieke combinatie van een voedselbos (30 ha), kruidenrijke weides en diverse recreatiemogelijkheden voor kinderen en volwassenen. Stichting Voedselbosbouw is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van het voedselbos. Staatsbosbeheer zorgt voor de aanleg en het onderhoud en beheer van de wegen, paden en waterwerken (bestaande sloten en wadi's) in het gebied.

Status:

Qua aanplant zijn de puntjes op de i gezet. In de productiehectares is begonnen met inboeten. Op andere kavels werd opnieuw aangeplant, omdat de gehele aanplant daar in de afgelopen jaren behoorlijk te lijden heeft gehad en niet succesvol is aangeslagen. Anje Poortman is projectleider en heeft een enthousiast en loyaal kernteam verzameld. De komende jaren wordt gewerkt aan de zichtbaarheid van voedselbos Eemvallei in de regio. Er wordt een plan uitgewerkt om een ondernemerscoöperatie op te zetten zodat het voedselbos op termijn zichzelf kan bedruipen qua oogst en beheer.

plantdag in Eemvallei - foto Anje Poortman

2.3 Voedselbos Schijndel – eigen project

Naam: Voedselbos Schijndel (20 hectare)

Locatie: gemeente Meierijstad - Brabant

Eerste aanplant: januari 2019

Ontwerp: Evelyn Derksen en Wouter van Eck

Projectinformatie:

Het project Voedselbos Schijndel heeft tot doel te bewijzen dat een bedrijfsmatige ontwikkeling en exploitatie van een grootschalig voedselbos een economisch verdienmodel kan opleveren voor de exploitant, terwijl het tegelijkertijd bijdraagt aan een vitale natuur met een grote biodiversiteit. De projectpartners Stichting Voedselbosbouw Nederland, Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) en HAS Den Bosch beogen de opgedane kennis actief te delen, zodat derden eveneens van het project kunnen leren en deze kennis in praktijk kunnen brengen. Stichting Voedselbosbouw pacht de grond voor Voedselbos Schijndel van de provincie Noord-Brabant. De pachtperiode is begonnen op 1 januari 2019 en eindigt op 31 december 2038.

Oogst aalbessen in Schijndel – foto Rebke Klokke

2.4 Duurzame Doorbraak – Stichting Doen

In april 2024 kwam het Duurzame Doorbraak-programma ten einde. De beoogde 150 hectares te realiseren voedselbosbouw zijn behaald en volop in aanleg.

De twee andere grote doelstellingen, een handboek voor voedselbosondernemers en een plantendatabank, zijn in de kern afgerond.

Het handboek verscheen in ruwe versie op onze website en is gratis te downloaden: <https://www.voedselbosbouw.org/publicaties/> (onder 'overige publicaties')

De data voor de plantendatabank zijn verzameld en heel grondig gecontroleerd door verschillende voedselbos-experts. De technische uitwerking van de database heeft meer voeten in de aarde, deels omdat de uiteindelijke versie van de databank veel uitgebreider en gesofisticeerder wordt dan aanvankelijk gepland. Onze ambitie is om de databank 'live' te zetten medio 2025. Er zijn ook oriënterende gesprekken gaande met externe partijen die (het beheer van) de databank willen overnemen.

2.5 Opschalen Voedselbosbouw – WWF-programma

Het WWF-programma loopt over drie sporen:

- realisatie van 6 demonstratieprojecten bij agrariërs
- interne professionalisering
- lobby en kennisdeling

2.5.1 Demonstratieprojecten

In 2024 hebben we druk gewerkt aan drie lopende demonstratieprojecten:

1. Wessingboerbos, Groningen, 5,4 hectare
2. Berk & Boom, Heusden, 5 hectare
3. Philips Fruittuin, Eindhoven, 6 hectare

In het Wessingboerbos en bij Berk & Boom zijn in de winter 24/25 veel eetbare soorten geplant. Bij Philips Fruittuin is in 2024 begonnen met de eerste ontwerpfase.

2.5.2 Interne professionalisering

In januari 2024 werd onze nieuwe interne structuur van kracht. Deze hadden we in 2023 voorbereid. Soms was het wennen aan de nieuwe taakverdeling, maar alles verliep in goed overleg.

1) Een driekoppig bestuur:

- Gerard Teuling – voorzitter
- Geert Jan Nieboer - penningmeester
- Isabelle van der Zanden – secretaris

Het bestuur vervult vooral een toeziende en adviserende rol. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun diensten. Alle bestuursleden hebben een duidelijke inhoudelijke betrokkenheid bij voedselbosbouw.

2) Een stuurgroep met zeven ervaren leden:

Wouter van Eck, Stijn Heijs, Anna Kuiper, Wilfred Slobbe, Evert Kaatee, Nicolaas Geijer, Kaat Biesemans-Hoogewijs

De stuurgroep coördineert en zet de strategische lijnen uit, dit zijn grotendeels onbezoldigde activiteiten. Tegelijkertijd voeren alle stuurgroepleden ook betaalde taken uit die onder programma's en projecten vallen.

De stuurgroep overlegt wekelijks over de dagelijkse werkzaamheden en maandelijks over de meer strategische plannen. Twee keer per jaar vindt een bestuur-groep-vergadering plaats waarin de stuurgroep verantwoording aflegt aan het bestuur. Voorafgaand aan dit halfjaarlijks overleg – en ook veelvuldig tussendoor – is er contact tussen stuurgroep en bestuur. De secretaris van de stuurgroep is de belangrijkste verbindende schakel, daarnaast overleggen ook beide penningmeesters en voorzitters regelmatig.

3) Een werkorganisatie met zowat 70 mensen die - al dan niet betaald – werk verrichten voor één van de projecten van de stichting: ontwerpen, plantdagen coördineren, website onderhouden, COP's organiseren, agrariërs begeleiden, donateurs werven, lobbyen, ...

Op vrijdag 1 november 2024 organiseerden we voor het eerst een ***dag van de werkorganisatie*** bij voedselbos Haarzuilens. De opkomst was boven verwachting (32 van de 67 genodigden) en de sfeer was bijzonder goed. We hebben feedback opgehaald bij alle aanwezigen over het beleidsplan 2024-2028 en deze feedback daarna verwerkt in een addendum. Het was een mooi moment om elkaar beter te leren kennen, te netwerken en samen onze voedselbosbouw-ambities te bekrachtigen. Deze dag is absoluut voor herhaling vatbaar de volgende jaren.

Rondleiding in Haarzuilens op 1-11-2024 – foto Rebke Klokke

2.5.3 Lobby en kennisdeling

Agrarische ondernemers kunnen vanaf 2025 voedselbossen opgeven als eco-activiteit in de eco-regeling. De wijziging werd in 2024 gepubliceerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Sinds de introductie van de eco-regeling in 2023 heeft Stichting Voedselbosbouw Nederland actief gepleit voor een eco-activiteit 'voedselbos'. Bij de totstandkoming van de eco-activiteit heeft Stichting Voedselbosbouw Nederland meegedacht met RVO over passende randvoorwaarden voor de eco-activiteit.

Het jaar stond verder in het teken van een kabinetswissel. We hebben 2024 benut om contact te leggen met de nieuwe (landbouw)woordvoerders. In 2025 staan er werkbezoeken met meerdere Kamerfracties gepland.

Ook bij het ministerie van LNV hebben we nieuwe contacten gelegd. Zo kwam bijvoorbeeld een interdepartementale delegatie van het ministerie met ambtenaren van het agro- en natuurdomein en de financiële afdeling op werkbezoek bij Voedselbos De Laar, waar ze een presentatie kregen over agrarische voedselbosbouw en meehielpen met een plantdag.

Voor kennisdeling zie paragraaf 2.7

2.6 Greenchoice

Greenchoice ondersteunt ons financieel bij de duurzame realisatie en exploitatie van voedselbossen in Nederland. Greenchoice wil graag ook haar (potentiële) klanten en relaties betrekken bij de realisatie - en eventueel exploitatie - van voedselbossen. De huidige partner-overeenkomst met Greenchoice streeft naar grofweg 8 voedselbossen van ongeveer 5 hectare.

In 2024 hebben we 4 projecten kunnen opstarten in het Greenchoice-programma:

1. Somerse Velden in Someren Eind, 5 ha
2. Landgoed Hoeve Keulen in Banholt, 5 ha
3. Voedselbos de Laar in Elst, 7 ha
4. Voedselbos Zwolle in Zwolle, 5 ha

In de eerste drie genoemde voedselbossen is in plantseizoen 24-25 het ontwerp in grote lijnen voltooid en is een begin gemaakt met aanplanten van de windsingels en pioniersbomen.

Voor Voedselbos Zwolle wordt begin 2025 het ontwerp gemaakt en zal in plantseizoen 25-26 begonnen worden met de 1ste aanplant.

2.7 Communities of Practice – ministerie van LVVN

Dankzij een meerjarige subsidie van het ministerie van LVVN kunnen we onze verschillende communities of practice - voedselbosboeren, ontwerpers, kwekers en ketenpartijen-ondersteunen. De COP's worden georganiseerd vanuit het Netwerk Voedselbosbouw Nederland.

2.7.1 Voedselbosboeren

We hadden twee bijeenkomsten in 2024. Deze halfjaarlijkse bijeenkomsten vinden telkens op een andere locatie plaats, bij voorkeur op het erf van één van de voedselbosboeren. Het doel is driedig:

- een thema uitdiepen, met input van een expert ter zake én de praktijkervaringen van de boeren, zodat theorie en praktijk elkaar kunnen kruisbestuiven
- netwerken: voedselbosboeren onder elkaar, bijpraten over het afgelopen seizoen en de uitdagingen en kansen van het voedselbos
- meekijken in de keuken van een collega-boer: de gastlocatie leidt rond op het bedrijf en in het voedselbos

27 mei - thema aanleg en beheer – Voedselbos Haarzuilens

'Do-s en don't-s' met betrekking tot beheer in een voedselbos: in kleinere groepen wisselden boeren informatie en praktijkervaringen uit. Ook een WUR-onderzoeker was aanwezig om deze info te noteren. Gezien de diversiteit van de voedselbossen kwamen hier slechts twee unaniem gedeelde adviezen uit: zoveel mogelijk pioniers aanplanten en grotere maat plantgoed ('boven heuphoogte') gebruiken.

Daarnaast heel veel andere tips en suggesties.

We eindigden met een uitgebreide rondleiding door voedselbos Haarzuilens.

Rondleiding in Haarzuilens – foto Kaat Biesemans-Hoogewijs

16 oktober - thema afzet en oogst – Hofstede Lust en Last

Gastspreker Max de Corte (Coöperatie Ondergrond in Rotterdam) sprak over de oogst en afzet van de kruidlaag, over relaties aangaan met afnemers, over logistiek in een grootstad en over prijsbepaling. Voer voor discussie en het uitwisselen van ervaringen.

Stijn Heijs deelde de plannen voor het 'Voortzorg-programma' dat hij samen met Max gaat uitrollen in 2025. Het 'Voortzorg-programma' focust op langjarig beheer met alle onderliggende pijlers van het voedselbos.

We kregen heerlijke lunch uit eigen tuin/bos en een mooie rondleiding op het bedrijf en erf.

Uitleg over bedrijfsmodel bij Lust en Last – foto Kaat Biesemans-Hoogewijs

2.7.2 Ontwerpers

Maar liefst drie volle dagen troffen de ontwerpers elkaar in 2024.

Twee dagen doken ze in de wondere wereld van bodem- en plantgezondheid, onder leiding van Martijn Aalbrecht. Een bijzonder leerrijke cursus, erg behulpzaam voor de jaarlijkse schouw-bezoeken in voedselbossen.

Daarnaast vond in juni de jaarlijkse algemene bijeenkomst plaats bij natuurplaats Binnenbos. Een aantal onderwerpen passeerden de revue:

- de jaarlijkse schouwformulieren en gegevens: hoe verwerken, hoe vergelijken, hoe data opslaan over meerdere jaren, wie doet de schouw, wat is (niet) meetbaar, ...

- de plantendatabank: hoe verder, hoe aanvullen, hoe modereren, hoe technisch verder uitwerken en onderhouden, hoe financieren, wie kan/mag eventueel overnemen, ...
- beheren en experimenteren: hoeveel vrijheid laat/geeft de Green Deal definitie “voedselbos” aan agrariërs en ontwerpers voor al dan niet ingrijpend beheer in alle ontwikkelfases van een voedselbos?

ontwerpersdag juni – foto Kaat Biesemans-Hoogewijs

2.7.3 Kwekers

De jaarlijkse bijeenkomst van kwekers vond plaats bij voedselbos Thuishaven. Belangrijkste onderwerp was de overleving van het plantgoed, eenmaal aangeplant in een voedselbos. De huidige werkwijze – Stichting Voedselbosbouw geeft prognose door van aantallen plantgoed voor volgende plantseizoen – werd ter discussie gesteld. Kwekers willen eigen kweek bepalen en willen graag in gesprek met zowel ontwerpers als initiatiefnemers. Hier zullen we in 2025 tijd en aandacht voor vrij maken, want zonder degelijk en aangepast plantgoed geen stevige agrarische voedselbossen.

2.7.4 Ketenpartijen

Bij de jaarlijkse bijeenkomst van de ketenpartijen bleek nog maar eens: meer dan voldoende partijen staan te popelen om voedselbosproducten af te nemen en te verwerken. Echter op dit moment wordt hun geduld op de proef gesteld: de productie is nog te miniem om op betekenisvolle schaal aan de slag te gaan met voedselbosafzet.

Bedrijfscateraar Vitam experimenteerde met de eerste oogsten uit voedselbos Schijndel. Boslekker presenteerde een eerste assortiment met verwerkte producten in de webshop. Er werd een kastanje-alliantie opgericht, met partijen die tamme kastanje kweken en verwerken.

Kortom, de eerste stappen zijn gezet, de volgende jaren willen we dit verder met elkaar uitbouwen.

2.8 Cambium – Interreg

In het kader van het Interreg-project CAMBIUM heeft Stichting Voedselbosbouw Nederland samen met de projectpartners actief bijgedragen aan het in kaart brengen en optimaliseren van bestaande kennis en tools over voedselbosbouw.

2.9 Onderzoek en Kennisdeling

2.9.1 Afronding onderzoeksprogramma ‘Wetenschappelijke Bodemvorming onder de Voedselbosbouw’

Het topsectoren onderzoek Wetenschappelijke Bodemvorming onder Voedselbosbouw (2020-2024) is afgerond. In dit onderzoeksprogramma werd de biodiversiteit en koolstofopslag in voedselbossen onderzocht en zijn methoden voor langjarige monitoring ontwikkeld. Daarnaast heeft het programma bijgedragen aan praktische toepassingen zoals een rekentool voor de financiële haalbaarheid van voedselbossen en het Handboek Voedselbosbouw. In 2024 is er met de onderzoekspartners nagedacht over een voortzetting van het programma. Deze gesprekken worden in 2025 vervolgd.

2.9.2 Rekentool

De nieuwste versie 5.0 van de *Rekentool Voedselbossen* biedt uitgebreide mogelijkheden om de financiële haalbaarheid van (agrarische) voedselbossen te analyseren en optimaliseren. Nieuwe functies zoals een oogstkalender en CO₂-verwaarding maken de tool nog bruikbaar voor ondernemers. Daarnaast is het nu mogelijk om gefaseerde aanplant en mechanisatie mee te nemen in de berekeningen.

<https://netwerkvoedselbosbouw.nl/rekentool-voedselbossen/>

2.10 Communicatie

2.10.1 Communicatiestrategie en plan

We hebben een aantal brainstormsessies gehad om onze communicatiestrategie te verfijnen. We hebben doelgroepen geïdentificeerd en we hebben prioriteiten aangebracht in deze doelgroepen. Onze belangrijkste doelgroep is en blijft agrariërs en andere eigenaren van landbouwgrond. Deze mensen willen we informeren, inspireren en overtuigen om een voedselbos aan te leggen op hun grond.

De uitdaging voor de volgende jaren wordt om deze doelgroep met een aansprekende boodschap via de juiste kanalen te bereiken. In 2025 gaan we communicatiemiddelen verder uitwerken.

2.10.2 Boomplant-campagne

Eind november startten we een ludieke boomplant-campagne, om extra vrijwilligers te werven en motiveren in het plantseizoen.

We hebben ook ministers Femke Wiersma van LNV en Sophie Hermans van Klimaat uitgenodigd om langs te komen op een plantdag, door hun volle agenda's konden zij jammer genoeg niet deelnemen.

boomplantcampagne poster – Visualizeur Femke Voorthuizen

2.10.3 Communicatie algemeen

We hebben vijf algemene nieuwsbrieven verzonden naar onze 3700 abonnees. De nieuwsbrieven worden doorgaans goed gelezen, met een gemiddelde “open”-ratio van 55%.

Voor de website hebben we ons beperkt tot het normale onderhoud, updaten van pagina's en nieuwsitems plaatsen. Alle nieuwe voedselbosprojecten van 2024 hebben we toegevoegd aan onze projectenpagina. (<https://www.voedselbosbouw.org/projecten-link/projecten/>)

Op LinkedIn hebben we intussen 4100 volgers, vooral de boomplant-campagne en de aankondiging van uitgebreidere samenwerking met WWF-NL zorgde voor een toename in volgers.

2.11 Voortzorg

Er is een plan en planning gemaakt voor een “Voortzorg”-programma.

Voortzorg behelst de zorg en ondersteuning die een voedselbosboer(in) en zijn/haar jonge voedselbos nodig hebben na ontwerp en eerste aanplant. Voortzorg gaat over beheer en onderhoud, begeleiding en verzorging van jong plantgoed, efficiënte oogst, verkoop en afzet van producten.

Uit een rondgang bij voedselbosboeren bleek dat er nog weinig praktijkkennis en -ervaring wordt gedeeld en dat de behoefte hieraan wel degelijk groot is. We hebben een plan gemaakt om de komende jaren in die behoefte te voorzien.

In eerste instantie maakten we een checklist voor een bedrijfsbezoek bij voedselbosboeren. De eerste bedrijfsbezoeken hebben plaatsgevonden. In 2025 werken we het Voortzorg-programma verder uit.

Het is de bedoeling om een groep “voortzorg-coaches” op te leiden, die voedselbosboeren begeleiden. Ook zoeken we een manier om alle opgehaalde kennis en ervaring vast te leggen op een toegankelijke manier, die makkelijk en openbaar te raadplegen is.

3 Jaarrekening 2024

3.1 Balans per 31-12-2024

Tabel 3. 1.1: Activa

Activa in €	Toelichtin g paragraaf	31-12-20224	31-12-2023
Immateriële vaste activa	3.4.1		
Overige immateriële vaste activa		2.919	2.919
Materiële vaste activa	3.4.1		
Bedrijfsinventaris		2.889	3638
Kortlopende vorderingen	3.4.2		
Debiteuren		2.571	19.806
Dubbele betalingen			50
Overige vorderingen			10
Totaal: Kortlopende vorderingen			19.866
Tegoeden	3.4.2		
Nog te versturen facturen		73.504	45037
Nog te ontvangen zonder factuur		8.971	449
Vooruit gefactureerde kosten		12.236	
Totaal: Tegoeden		94.711	45.486
Liquide middelen	3.4.3		
Triodosbank		1.119.394	468.411
Totaal: Activa		1.222.485	540.320

*) De nummering verwijst naar de toelichting

Tabel 3.1..2: Passiva

Passiva in €	Toelichting g paragraaf	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	3.4.4		
Overige reserve		91.618	99.412
GLB pachtreserve		23.645	13.841
Totaal: Eigen vermogen		115.263	113.253
Vooruit ontvangen subsidies en bedragen (onder handen werk)	3.4.5		
Duurzame doorbraak			-11.292
GreenChoice Hectareverg. DD		23.136	48.900
TFA Duurzame Doorbraak/Opschalen VBB		20.000	25.000
SBB Eemvallei Zuid		25.938	65.132
LNV CoP		50.751	98.548
WNF Opschalen Voedselbosbouw		143.564	62.250
NMVB monitoring programma			6.580
Green Deal			3.055
Gelderse Boslandschappen			42.902
GreenChoice DD2.0		50.576	
Koningsschool		184.385	
LVVN Inzet op voedselbossen		400.000	
Totaal: Vooruit ontvangen subsidies en bedragen	3.4.5	898.350	341.074
Schulden			
Crediteuren		187.627	77.477
Nog te ontvangen facturen		18.720	14.543
Overige schulden			2.092
Totaal: Schulden		206.347	94.112
Af te dragen/ te verrekenen btw	3.4.5		
Suppletie aangifte BTW		-72	-72
Te verrekenen BTW		-238	-253
Totaal: Af te dragen/ te verrekenen btw		-310	-325
Totaal: Passiva		1.219.650	548.114
Resultaat datumtraject		2.834	-7.793
Totaal Balans		1.222.485	540.320

) De nummering verwijst naar de toelichting

Tabel 3.1.3: Staat van Herkomst en Besteding van middelen

Baten in €	Toelichting g paragraaf	2024	2023
	3.4.		
Baten, subsidies en donaties	6	134.490	268.889
Vrijval vooruitbetaalde kosten		379.360	147.633
Projectbijdrage aan overhead		14.852	
Totaal: Baten		528.702	416.522

Lasten in €	Toelichting g paragraaf	2024	2023
	3.4.		
Lasten	7		
Exploitatielasten		82.950	157.837
Ontwerpkosten		114.247	63.300
Projectmanagement		44.768	33.735
Projectadministratie		6.103	6.036
Plantgoed		47.324	18.408
Aanplantkosten		72.208	31.817
WNF projectkosten		81.253	56.218
Publicatielasten		23.110	14.377
Websitelasten			946
Lobbywerkzaamheden		2.079	
Automatiseringslasten		4.579	6.152
Advertentie, PR, publiciteit		1.150	
Communicatie in woord en beeld		5.264	
Locatiebezoek en schouw		2.710	
Locatiekosten		6.054	
Vergaderkosten		326	
Bijeenkomsten		14.400	
Afschrijvingen bedrijfsinventaris		749	
Bankkosten		197	214
Algemene lasten		2.318	8.023
Verleende subsidies		50	20.850
Diensten derden		5.758	6.852
Bijdrage overhead		14.852	
Totaal: Lasten			424.765
Totaal: Lasten		532.449	424.765

Financiële Baten & Lasten in €	Toelichting g paragraaf	2024	2023
Financiële Baten & Lasten	3.4.8	6.581	449
Totaal: Financiële Baten & Lasten		6.581	449

Resultaat		2.834	-7.794
------------------	--	--------------	---------------

*) De nummering verwijst naar de toelichting

3.2 Besteding van middelen

Tabel 3..2: Besteding van middelen

	Totaal	Projecten	Algemeen
Kosten			
Vergaderkosten	1.362,04		1.362,04
Bijeenkomsten	14.400,00	14.400,00	
Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	748,79	748,79	
Exploitatielasten			
Exploitatielasten	82.949,62	81.645,46	1.304,16
Ontwerpkosten	114.247,06	114.247,06	
Plantgoed	47.324,06	47.324,06	
Aanplantkosten	72.207,54	72.207,54	
Projectmanagement	44.767,54	44.767,54	
Projectadministratie	6.103,42	6.103,42	
5527 - Lobbywerkzaamheden	2.078,70	2.078,70	
5529 - Advertentie, PR, publiciteit	1.149,50	1.149,50	
5532 - Communicatie in woord en beeld	5.264,00	5.264,00	
5533 - Locatiebezoek en schouw	2.710,40	2.710,40	
5602 - Locatiekosten	5.018,80	5.018,80	
5523 - WNF 1 Realisatie professionele werkorganisatie	32.940,00	32.940,00	
5519 - WNF 2 Lobby, financiering, onderzoek, afzet	13.385,75	13.385,75	
5526 - WNF 3 Realisatie en Acquisitie Voedselbossen	32.367,75	32.367,75	
5528 - WNF 4 Overige kosten	2.559,34	2.559,34	
Totaal: Exploitatielasten	466.109,14	464.804,98	1.304,16
Kantoorlasten			
5521 - Automatiseringslasten	4.587,82	3.388,00	1.199,82
Publicatielasten			
5540 - Publicatielasten	23.110,41	18.452,82	4.657,59
Banklasten			
5560 - Banklasten	197,51		197,51
Diensten derden			
5545 - Lasten administratie	2.488,25		2.488,25
5546 - Accountantslasten	3.270,00		3.270,00
Overige bedrijfskosten			
4210 - Correcties	1.348,60		1.348,60
5580 - Project Bijdrage Overhead	14.851,50	14.851,50	
5590 - Overige lasten	51,89		51,89
5635 - Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	963,05		963,05
Totaal: Overige bedrijfskosten	17.215,04	14.851,50	2.363,54
9140 - Rentelasten	2.390,00		2.390,00
Totaal: Kosten	535.879,00	516.646,09	19.232,91
		96,4%	3,6%

Waarvan **Wervingskosten** (uit budgetlijn WNF 1)

10.920,00

10.920,00

2,0%

3.3 Kasstroomoverzicht

Tabel 3.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten in €	Toelichting paragraaf	2024	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		-3.550	-8.028
Aanpassingen voor :Afschrijvingen	749		106
		749	106
Veranderingen in werkkapitaal	-		
Vorderingen	18.659		-220
	656.25		
Kortlopende schulden	6		87.573
		637.597	87.353
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		634.796	79.431
Rentebaten en soortgelijke inkomsten	8.971		449
Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.588		-214
		6.383	235
Kasstroom uit operationele activiteiten		641.179	79.666
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investering in materiële vaste activa	-		-3.744
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.744
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Mutatie bestemmingsreserves	9.804		-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		9.804	-
Mutatie geldmiddelen		650.983	75.922
Toelichting op de geldmiddelen			
Stand per 1 januari		468.411	392.489
Mutatie geldmiddelen		650.983	75.922
		1.119.39	
Stand per 31 december		4	468.411

3.4 Toelichting op de kolommenbalans

Algemene Grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW met uitzondering van afdeling 6 'voorschriften omtrent de grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat'; De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur, tenzij fiscaal een wettelijk maximum afschrijvingspercentage van 20% wordt voorgeschreven, en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, rekening houdend met eventuele verminderingen voor het risico van oninbaarheid. Deze verminderingen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde. Daarbij dient een zakelijke rente in aanmerking te worden genomen.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa (voor zover geactiveerd) inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Hierbij wordt rekening gehouden met de beperkingen die van toepassing zijn ten aanzien van bedrijfsgebouwen, beleggingsvastgoed, andere materiële vaste activa en geactiveerde goodwill. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Toelichting op de balans en de Staat van Herkomst en Besteding van middelen per 31 december 2024

3.4.1 Vaste activa

Tabel 3.4.1. Vaste activa

Activa	31-12-20224	31-12-2023
Immateriële vaste activa		
Overige immateriële vaste activa	2.919	2.919
Materiële vaste activa		
Bedrijfsinventaris	2.889	3638
Totaal: Vaste activa	5.808	6.557

Toelichting

Van Agrifirm NWE B.V. zijn betalingsrechten gekocht 19,46 stuks voor € 150,- per betalingsrecht. Het betreft een inkomenssteun in de agrarische sector in de vorm van betalingsrechten, zodat de GLB gelden via de gecombineerde opgave kunnen worden aangevraagd.

Voor het Voedselbos Schijndel zijn in 2023 een MoveEco en een bosmaaier aangeschaft om de oogst te faciliteren.

3.4.2 Vorderingen en overlopende activa

Tabel 3.4.2: Vorderingen

Kortlopende vorderingen in €	31-12-20224	31-12-2023
Kortlopende vorderingen		
Debiteuren	1 2.57	19.80 6
Dubbele betalingen		50
		19.85 6
Totaal: Kortlopende vorderingen	2.571	
Totaal: Kortlopende vorderingen	2.571	19.85 6

Toelichting

De debiteuren hebben allemaal betrekking op het 4de kwartaal en lopen vrijwel allemaal af begin 2025. Een voorziening wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.4.3 Liquide middelen

Tabel 3.4.3. Liquide middelen

Liquide middelen in €		31-12-20224	31-12-2023
Triodosbank	4	1.119.39	468.41 1
Totaal: Liquide middelen		1.119.39 4	468.41 1

3.4.4 Eigen vermogen

Tabel 3.4.4. Eigen vermogen

Reserves	Toelichting paragraaf	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	3,4,4		
Overige reserve		91.618	99.412
GLB pachtreserve		23.645	13.841
Totaal: Eigen vermogen		115.263	113.25 3

Toelichting

De overige reserve is de som van de resultaten van eerdere jaren en staat ter vrije besteding. De bestemmingsreserve GLB pacht is gevormd voor de toekomstige pacht van het voedselbos Schijndel en is ontstaan uit ontvangen GLB gelden.

Het operationele resultaat over 2024 bedraagt een overschot van € 2.834, dat bij de jaarafsluiting aan de overige reserve wordt toegevoegd.

3.4.5 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder de kortlopende schulden bevinden zich geen posten met een overeengekomen looptijd die langer is dan 1 jaar. De Vooruit ontvangen subsidies en bedragen (onderhanden werk) betreffen projecten van meerdere jaren.

Tabel 3.4.5. Schulden

Kortlopende schulden	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitontvangen subsidies en bedragen (onder handen werk)		
Duurzame doorbraak		-11.292
Greenchoice Hectarevergoedingen DD	23.136	48.900
TFA Duurzame Doorbraak/Opschalen VBB	20.000	25.000
SBB Eemvallei Zuid	25.938	65.132
LNV CoP	50.751	98.548
	143.56	
WNF Opschalen Voedselbosbouw	4	62.250
NMVB monitoring programma		6.580
Green Deal		3.055
Gelderse Boslandschappen		42.902
GreenChoice DD2.0	50.576	
	184.38	
Koningsschool	5	
	400.00	
LVVN Inzet op voedselbossen	0	
Totaal: Vooruitontvangen subsidies en bedragen	898.350	341.074
Schulden		
	187.62	
Crediteuren	7	77.477
Nog te ontvangen facturen	18.720	14.543
Overige schulden		2.092
Totaal: Schulden	206.347	94.112
Af te dragen/ te verrekenen btw		
Suppletie aangifte BTW	-72	-72
Te verrekenen BTW	-238	-253
Totaal: Af te dragen/ te verrekenen btw	-310	-325
	1.219.65	
Totaal: Schulden	0	548.114

Toelichting

De Stichting Voedselbosbouw Nederland voert tegelijkertijd een aantal afzonderlijke en meerjarige projecten uit. De boekhouding is daarom zo ingericht dat er continue inzicht in de financiële stand van zaken van elk project beschikbaar is. De boekhouding vormt daarmee gereedschap voor beleidsvorming. Aangezien geldschieters, met het oog op de uitvoerbaarheid van projecten, de voorkeur hebben om fondsen vóóraf ter beschikking te stellen, zijn in de boekhouding kostenplaatsen opgenomen waarmee vooruit ontvangen gelden aan projecten worden gekoppeld.

Bij elke (kwartaal-, halfjaar-, jaar-) rapportage worden de kosten voor elk project vereffend door een vrijval uit de betreffende voorschotten. Hierdoor komt het resultaat per project steeds op € 0,- en vormt het saldo op de balans van vooruit ontvangen bedragen gelijk het resterende budget.

Op deze wijze wordt het resultaat een afspiegeling van de activiteiten van de Stichting. De hoogte van de algemene reserve is direct inzichtelijk, als enige niet-geormerkte post. De

algemene reserve wordt benut om eventuele kostenoverschrijding aan het eind van een project te dekken. Daarnaast wordt de algemene reserve ook aangewend om wenselijke, maar niet binnen een project gefinancierde, uitgaven te doen en om te bouwen aan een weerbaarheidsreserve. De algemene reserve kan alleen worden aangewend conform de statutaire doelstellingen van de Stichting.

In totaal bedragen de vooruit ontvangen bedragen per 31-12-2024 €898.350

De crediteuren hebben vrijwel allemaal betrekking op het 4^e kwartaal 2024 en lopen begin 2025 af. De nog te ontvangen facturen zijn in het eerste kwartaal van 2025 allemaal ontvangen.

3.4.6 Baten

Tabel 3.4.6. Baten

Baten in €	2024	2023
	134.49	268.88
Baten, subsidies en donaties	0	9
	379.36	147.63
Vrijval vooruit betaalde kosten	0	3
Projectbijdrage aan overhead	14.852	
Totaal: Resultaat	528.702	416.522

Toelichting

Voor het overgrote deel zijn de inkomsten in 2024 direct naar de vooruitbetaalde kosten op de balans geboekt. Dit is gedaan voor zowel bij projecten met een langere looptijd als bij nieuwe projecten. Vrijval is ter dekking van tekorten en/of dekking van uitgaven op het project. Per saldo zijn de vooruit ontvangen bedragen toegenomen.

Een ander deel, de subsidies en donaties van voornamelijk Dille & Kamille en het GOB, zijn direct als inkomsten op de projecten (vnl. project voedselbos Schijndel) geboekt.

De inkomsten in 2024 werden grotendeels van de volgende organisaties ontvangen:

- Ministerie LVVN	€ 400.000
- Stichting Doen	€ 60.000
- Stichting Koningsschool	€ 200.000
- Trees for All	€ 37.500
- Wereld Natuur Fonds	€ 224.816
- Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB)	€73.504
- Stichting Both Ends	€ 3.537
- Stichting Goeie Grutten	€ 39.298
- Stichting Boesbos	€ 3.000
- Greenchoice	€ 75.000
- Dille & Kamille	€ 40.000
- Sponsors	€ 4.100

- Particuliere donaties	€ 4.710
-------------------------	---------

3.4.7 Lasten

Tabel 3.4.7 Lasten

Lasten	2024	2023
Lasten		
Exploitatielasten	82.950	157.837
Ontwerpkosten	114.247	63.300
Projectmanagement	44.768	33.735
Projectadministratie	6.103	6.036
Plantgoed	47.324	18.408
Aanplantkosten	72.208	31.817
WNF projectkosten	81.253	56.218
Publicatielasten	23.110	14.377
Websitelasten		946
Lobbywerkzaamheden	2.079	
Automatiseringslasten	4.579	6.152
Advertentie, PR, publiciteit	1.150	
Communicatie in woord en beeld	5.264	
Locatiebezoek en schouw	2.710	
Locatiekosten	6.054	
Vergaderkosten	326	
Bijeenkomsten	14.400	
Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	749	
Banklasten	197	214
Algemene lasten	2.318	8.023
Verleende subsidies	50	20.850
Diensten derden	5.758	6.852
Bijdrage overhead	14.852	
Totaal: Lasten		424.765
Totaal: Lasten	532.449	424.765

Toelichting

De exploitatiekosten betreffen hoofdzakelijk consultancy en professionele ondersteuning voor de uitwerking van de diverse fasen van de ontwikkelingsplannen, zoals acquisitie van deelnemende voedselbosboeren, ontwerp, begeleiding bij aanplant, projectmanagement en projectadministratie, maar ook lobby en netwerkactiviteiten. In de loop van 2024 is er verder onderscheid aangebracht in de benoeming van de lasten.

De publicatielasten hebben betrekking op de externe communicatie ter ondersteuning van de realisatie voedselbossen op landbouwgronden en de communicatie rond professionele Voedselbosbouw via o.a. de nieuwsbrief.

De algemene (project)-kosten betreffen voornamelijk de bijdrage van projecten aan de overhead van de Stichting.

De post WNF projectkosten betreft uitsluitend kosten voor het WNF project, dat bestaat uit de sporen bestuurlijke vernieuwing en professionalisering van de organisatie, lobby en

financieringsconstructies en de ontwikkeling van 6 nieuwe voedselbossen incl. acquisitie, ontwerp en begeleiding.

Voor de voedselbossen Eemvallei Zuid en Schijndel zijn kosten gemaakt voor plantgoed en aanplantkosten, waarin in 2024 inbegrepen aanzienlijke grondwerken in Schijndel.

Door de stichting zijn aan diverse deelnemende voedselbosboeren plantgoed-subsidies toegekend en uitgekeerd, o.a. donaties van Trees for All en GreenChoice. Aangezien deze subsidies worden ontvangen met als doel die uit te betalen aan de deelnemende voedselbosboeren lopen deze vanaf 2023 grotendeels via de balans.

3.4.8 Financiële baten en lasten

Tabel 3.4.8 Financiële baten en lasten

Financiële Baten & Lasten in €	2024	2023
Financiële Baten & Lasten	6.581,05	449
Totaal: Financiële Baten & Lasten	6.581,05	449

Over 2024 is rente ontvangen over het saldo op de spaarrekening en heffingsrente betaald aan de Belastingdienst.

3.4.9 Besteding van middelen

Toelichting

In de tabel besteding van middelen wordt een uitsplitsing gemaakt van de project gerelateerde kosten en de algemene kosten. Verreweg het grootste deel van de kosten is direct toe te schrijven aan projecten, terwijl 3,6% van de totale lasten aan Algemene kosten wordt besteed.

Binnen het project Wereld Natuur Fonds is een budgetlijn opgenomen voor fondsenwerving. De op die lijn gedeclareerde uren worden uitgesplitst als wervingskosten.

Tabel 3.4.9: Besteding van middelen

	Totaal	Projecten	Algemeen
Kosten			
Vergaderkosten	1.362,04		1.362,04
Bijeenkomsten	14.400,00	14.400,00	
Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	748,79	748,79	
Exploitatielasten			
Exploitatielasten	82.949,62	81.645,46	1.304,16
Ontwerpkosten	114.247,06	114.247,06	
Plantgoed	47.324,06	47.324,06	
Aanplantkosten	72.207,54	72.207,54	
Projectmanagement	44.767,54	44.767,54	
Projectadministratie	6.103,42	6.103,42	
5527 - Lobbywerkzaamheden	2.078,70	2.078,70	
5529 - Advertentie, PR, publiciteit	1.149,50	1.149,50	
5532 - Communicatie in woord en beeld	5.264,00	5.264,00	
5533 - Locatiebezoek en schoiuv	2.710,40	2.710,40	
5602 - Locatiekosten	5.018,80	5.018,80	
5523 - WNF 1 Realisatie professionele werkorganisatie	32.940,00	32.940,00	
5519 - WNF 2 Lobby, financiering, onderzoek, afzet	13.385,75	13.385,75	
5526 - WNF 3 Realisatie en Acquisitie Voedselbossen	32.367,75	32.367,75	
5528 - WNF 4 Overige kosten	2.559,34	2.559,34	
Totaal: Exploitatielasten	466.109,14	464.804,98	1.304,16
Kantoorlasten			
5521 - Automatiseringslasten	4.587,82	3.388,00	1.199,82
Publicatielasten			
5540 - Publicatielasten	23.110,41	18.452,82	4.657,59
Banklasten			
5560 - Banklasten	197,51		197,51
Diensten derden			
5545 - Lasten administratie	2.488,25		2.488,25
5546 - Accountantslasten	3.270,00		3.270,00
Overige bedrijfskosten			
4210 - Correcties	1.348,60		1.348,60
5580 - Project Bijdrage Overhead	14.851,50	14.851,50	
5590 - Overige lasten	51,89		51,89
5635 - Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	963,05		963,05
Totaal: Overige bedrijfskosten	17.215,04	14.851,50	2.363,54
9140 - Rentelasten	2.390,00		2.390,00
Totaal: Kosten	535.879,00	516.646,09	19.232,91
		96,4%	3,6%
Waarvan Wervingskosten (uit budgetlijn WNF 1)	10.920,00	10.920,00	2,0%

3.4.10 Bestemming exploitatiesaldo

In de boekhouding is een aantal kostenplaatsen gecreëerd voor de meerjarige projecten, waarvan de financiering niet gelijk loopt aan de uitgaven. De projecten worden vaak voorgefinancierd zodat de kasstroom altijd op orde is en er geen vertraging in de uitvoering is.

Tabel 3.4.10: Bestemming inkomsten

Vooruit betaalde kosten	31-12-2024	31-12-2023
		-
		11.29
Duurzame Doorbraak (DD)		2
GreenChoice		48.90
Hectarevergoedingen	23.136	0
		25.00
TFA DD/Opschalen VBB	20.000	0
		65.13
SBB Eemvallei Zuid	25.938	2
		98.54
LVN CoP	50.751	8
WNF Opschalen		62.25
Voedselbosbouw	143.564	0
NMVB monitoring programma		6.580
Green Deal		3.055
		42.90
Gelderse Boslandschappen		2
GreenChoice DD2.0	50.576	
Koningsschool	184.385	
LVVN Inzet op voedselbossen	400.000	
Totaal: Vooruit betaalde kosten	898.350	341.074

De vooruitbetaalde kosten voor programma **DOEN – Duurzame Doorbraak** waren niet toereikend om alle kosten te financieren en het programma is 2024 afgesloten met een kosten- overschrijding van €19.909. De kosten voor dit meest omvangrijke project van de Stichting zijn uiteindelijk hoger uitgevallen dan begroot, waardoor een bescheiden tekort van enkele procenten van het totale project budget resteert, dat in 2024 op het resultaat drukt. Gezien het pioniers-karakter van dit project en omdat alle inhoudelijke doelen zijn gehaald valt deze overschrijding te billijken.

Ook in 2024 heeft **Trees for All** een donatie gedaan, ten behoeve van plantgoed voor een WNF- project. De hectarevergoeding van **GreenChoice** van €1.000 per hectare voor iedere deelnemende voedselbosboer binnen de Duurzame Doorbraak, is nog niet volledig uitbetaald.

In 2024 is €41.193 vrijgevallen uit de bestemmingreserve voor het programma **Voedselbos Eemvallei Zuid** waardoor aan het eind van het jaar 2024 nog een reserve van €25.938 beschikbaar is. Hoewel de aanplant is volle gang is en voor ruwweg 85% is gerealiseerd, zijn er ook nog veel hectares die aangeplant moeten worden, en moet de uitval op sommige plekken opnieuw aangeplant worden. In nauw overleg met Staatsbosbeheer wordt bekeken hoe de resterende werkzaamheden kunnen worden afgerond.

De in 2023 opgestarte programma’s **Opschalen Voedselbosbouw** i.s.m. het Wereld Natuur Fonds (WNF) en **Communities of Practice (CoP)** i.s.m. het Ministerie van LNV zijn in 2024 op stoom gekomen.

In 2024 zijn drie langer lopende projecten (voorlopig) afgerond:

- Green Deal Goeie Grutten,
- Nationaal Monitoringsprogramma Voedselbossen (dat op een herstart voorsorteert)
- Programma Gelderse Boslandschappen..

In 2024 zijn 2 nieuwe grote programma’s van start gegaan, het project “**Duurzame Doorbraak 2.0**” i.s.m. GreenChoice en “**Inzet op voedselbossen**” i.s.m. het Ministerie van LNV. Bovendien ontving de Stichting Voedselbosbouw een ruime donatie van de Stichting Koningsschool.

In totaal is in 2024 €379.360 vrijgevallen uit de vooruitbetaalde kosten om de projectkosten te compenseren, Door diverse aanvullingen, met name van bovengenoemde nieuwe projecten en het doorlopende WNF project, zijn de vooruitbetaalde kosten per eind 2024 per saldo toegenomen met €557.276.

Naast de projecten zijn er baten en lasten die niet direct aan een project zijn toe te schrijven en vallen onder kostenplaats Algemeen. Bij de baten zijn er diverse sponsors en een aanzienlijk aantal, vaak kleine, particuliere donaties. Ook dragen sommige projecten bij aan de overhead van de organisatie.. In 2024 is ook een aanzienlijk bedrag aan rente ontvangen door de toegenomen vooruitbetaalde kosten van de projecten.

De lasten die op kostenplaats de algemene drukken zijn accountantskosten, vergaderkosten van de stuurgroep, verzekering, de website en nieuwsbrief en eenmalige rentelasten. Per saldo zijn de inkomsten aanmerkelijk hoger dan de uitgaven.

Al met al ontstaat door een overschrijding van het beschikbare budget voor de projecten Duurzame Doorbraak en in mindere mate Voedselbos Schijndel, die beide op het resultaat drukken, en een overschot op de kostenplaats Algemeen een bescheiden positief resultaat van €2834,- voor 2024.

Tabel 3.4..11: Overhead

VBNL 000 Algemene baten en lasten	
Particuliere donaties	4.710
Projectijddrage aan overhead	14.852
Sponsors	8.770
Rente	8.971
Exploitatielasten	1.304
Automatiseringslasten	1.191
Publicatielasten	4.658
Vergaderkosten	1.362
Lasten accountant	5.758
Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	963
Rentelasten	2.390

Diverse kosten	1.607	
Totaal baten en lasten VBNL000	19.233	37.303

Gebeurtenissen na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2024 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van Stichting Voedselbosbouw Nederland. Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2024.

Vaststelling jaarrekening

Bij deze is de jaarrekening 2024 vastgesteld.

Ondertekend door:

9022B406175E4F5...
Ransdaal, 11 april 2024
Geert Jan Nieboer, penningmeester

Ondertekend door:

1C0DE4685B324DD...
Wageningen, 11 april 2024
Gerard Teuling, voorzitter

Samenstellingsverklaring

Aan:

Stichting Voedselbosbouw Nederland,

Gasthuisring 4,

5041DS Tilburg

Opdracht

Bijgaand bieden wij u ons rapport aan inzake de jaarrekening 2024 van uw onderneming Stichting Voedselbosbouw Nederland (VBNL).

SAMENSTELLINGSVERKLARING

De jaarrekening van Stichting Voedselbosbouw Nederland (VBNL) te Lelystad is door ons samengesteld op basis van de van u verkregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2024 en de winst-en-verliesrekening over 2024 met daarbij behorende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Wij hebben deze samenstellingsopdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, volgens de richtlijnen en voor ons geldende voorschriften in de verordeningen van de Nederlandse Orde van Administratie en Belastingdeskundigen (NOAB).

Daardoor mag u ervan uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, het verwerken, het rubriceren, vergelijken, onderling aansluiten en het samenvatten van financiële gegevens ten behoeve van de jaarrekening. Wij hebben geen controle- en beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaartrekening.

Wij verwachten u met de werkzaamheden van dienst te zijn geweest.

Amersfoort,

G.J. Bakker

BKKR+finance, Kantoor voor administratieve dienstverlening

8 april 2025

Ondertekend door:

007DC04FE54C47A...